

STORTINGET

Innst. 280 S

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument 8:100 S (2022–2023)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantane Sylvi Listhaug, Bård Hoksrud, Morten Wold og Frank Edvard Sve om å videreføre tilbudet ved Mork rehabiliteringssenter

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringa syrgje for at Mork rehabiliteringssenter i Helse Møre og Romsdal vert vidareført med spesialisert rehabilitering.
2. Stortinget ber regjeringa syrgje for at det vert lagt fram ein fleirårig rehabiliteringsplan for bygningsmassen på Mork, slik at tilbudet kan verte vidareført også på lengre sikt.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tove Elise Madland, Cecilie Myrseth, Even A. Røed og Truls Vasvik, fra Høyre, Sandra Bruflot, Erlend Svardal Bøe og lederen Tone Wilhelmsen Trøen, fra Senterpartiet, Lisa Marie Ness Klungland og Hans Inge Myrvold, fra Fremskrittspar-

tiet, Bård Hoksrud og Morten Wold, fra Sosialistisk Venstreparti, Marian Hussein, fra Rødt, Seher Aydar, fra Kristelig Folkeparti, Olaug Vervik Bollestad, og fra Pasientfokus, Irene Ojala, viser til forslaget i Dokument 8:100 S (2022–2023) om å videreføre tilbudet ved Mork rehabiliteringssenter. Statsråd Ingvild Kjerkol har uttalt seg om forslaget i brev til komiteen av 16. februar 2023. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteen har avholdt skriftlig høring og har mottatt mer enn nitti høringsinnspill fra blant annet pasient- og fagorganisasjoner, kommuner, lokale partilag og enkeltpersoner. Komiteen merker seg at alle høringsinnspillene stiller seg positive til å bevare Mork som rehabiliteringssenter. Komiteen viser til at Mork rehabiliteringssenter er et tverrfaglig, spesialisert tilbud for rehabilitering av pasienter som har gjennomgått hjerneslag, traumatiske hodeskader og andre nevrologiske sykdommer, og at tilbudet nå er truet av nedleggelse da Helse Møre og Romsdal ønsker å flytte plassene til Ålesund. Komiteen merker seg at forslagsstillerne mener dette vil svekke rehabiliteringstilbudet til befolkningen i området, og at avstanden fra Mork til Ålesund er så stor at fagmiljøet på Mork vil oppløses.

Komiteen viser til at etter at forslaget ble fremmet, har Helse Møre og Romsdal vedtatt nedleggelsen i styremøte 1. februar 2023.

Komiteen merker seg at forslagsstillerne fremmer forslag om at Mork rehabiliteringssenter i Helse Møre og Romsdal blir videreført med spesialisert rehabilitering, og at det blir lagt fram en flerårig rehabiliteringsplan for bygningsmassen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Senterpartiet, me-

ner Mork rehabiliteringssenter i Volda i mange år har gitt et viktig og godt tilbud innen spesialisert rehabilitering til pasienter i Møre og Romsdal som trenger det, men også til pasienter fra andre steder i landet. Flertallet mener engasjementet som er vist rundt Mork rehabiliteringssenter i forbindelse med Helse Møre og Romsdals vedtak om samlokalisering av rehabiliteringstilbudet, er en annerkjennelse av tilbudet og fagmiljøet som er ved Mork.

Flertallet viser til at styret i Helse Møre og Romsdal har gjort vedtak i saken. Helseforetaket viser til at det er bygningsmasse ved Mork rehabiliteringssenter som har en for dårlig tilstandsgrad, og mener at det ikke er rom for større tiltak for utbedring av bygningsmassen i langtidperioden. Flertallet vil understreke at et godt helsetilbud avhenger av gode lokaliteter.

Flertallet viser til at Helse Møre og Romsdal HF har vurdert kapasiteten for spesialisert rehabilitering i sitt opptaksområde basert på bruken av tjenestene de fem siste årene, og konkluderer med at døgntilbudet er noe overdimensjonert. Flertallet merker seg at reduksjonen i antall sengeplasser i spesialisert rehabilitering i Møre og Romsdal er en tilpasning til dagens behov.

Flertallet vil understreke at ved den nå vedtatte samlokaliseringen av rehabiliteringstilbudet i Helse Møre og Romsdal til Ålesund sykehus må kvaliteten på tjenesten forbli tilsvarende som i dag eller bedre.

Flertallet forutsetter at det uavhengig av lokalisering og organisering gis et godt rehabiliteringstilbud som ivaretar behovene for spesialisert rehabilitering i hele regionen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus viser til at det er besluttet å legge ned Mork rehabiliteringssenter og flytte tjenestene til Ålesund sykehus. Disse medlemmer mener det er en svært dårlig løsning. Kompetansen som er bygget opp ved Mork over mange år, er uvurderlig, og disse medlemmer mener kvaliteten i rehabiliteringstjenestene vil svekkes betydelig dersom tjenestene flyttes slik det er planlagt. Ansatte ved Mork rehabiliteringssenter har også uttrykt at de ikke ønsker å flytte eller pendle til Ålesund. Derfor vil ansatte i besittelse av viktig kompetanse forsvinne fra rehabiliteringstjenestene i Møre og Romsdal. Dette er svært lite hensiktsmessig i en tid der det stadig snakkes om behovet for mer kompetanse og flere ansatte i helse-tjenestene.

Disse medlemmer mener at tilbudet ved Mork rehabiliteringssenter må opprettholdes for å sikre viktig kompetanse og opparbeidet kunnskap, men også fordi omgivelsene på Mork er en viktig del av behandlingstilbudet. En mer institusjonspreget tjeneste ved Ålesund

sykehus vil ikke fullt ut kunne erstatte dagens tilbud ved Mork.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Mork rehabiliteringssenter i Helse Møre og Romsdal videreføres med spesialisert rehabilitering.»

Disse medlemmer viser til at noe av argumentasjonen for å legge ned Mork rehabiliteringssenter er at bygningsmassen er i dårlig stand og trenger vedlikehold. Det er riktig at det vil koste å vedlikeholde bygningsmassen. Disse medlemmer mener likevel dette er en nødvendig kostnad for å sikre et godt og verdig rehabiliteringstilbud til pasienter i Møre og Romsdal. Det er heller ikke regnet på hvor mye det vil koste å flytte hele tjenesten til sykehuset i Ålesund, og det er derfor vanskelig å si om flyttingen vil lønne seg rent økonomisk eller ikke.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det legges frem en flerårig rehabiliteringsplan for bygningsmassen på Mork, slik at tilbudet kan videreføres også på lengre sikt.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at alle høringsinnspillene som er kommet, er positive til å opprettholde Mork rehabiliteringssenter. Derfor mener disse medlemmer det er veldig synd at alle ansatte ved Mork allerede har fått beskjed om at de på kort varsel må velge om de vil være med videre til Ålesund, ellers får de oppsigelse. Dette skjer samtidig som det ligger et forslag i Stortinget om å opprettholde tilbudet. Som følge av regjeringens innstramminger er helseforetakene nå nødt til å gjøre tøffe prioriteringer som går hardt ut over pasientene. Disse medlemmer synes likevel det er spesielt av helseforetaket å ikke avvente behandlingen i Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at styret i Helse Møre og Romsdal HF 1. februar vedtok samlet lokalisering av spesialisert rehabilitering i helseforetaket. Disse medlemmer viser til begrunnelsen for en samlet lokalisering og ønsker ikke en politisk overstyring av prioriteringen som helseforetaket har gjort. Det er helse- og omsorgsministeren som gjennom oppdragsdokumentene stiller styringskrav til de regionale helseforetakene. Disse medlemmer er opptatt av at den samlede kvaliteten på rehabiliteringstilbudet i helseforetaket ikke svekkes ved en nedleggelse av Mork rehabiliteringssenter.

Disse medlemmer mener det må bli en bedre overgang fra behandling til rehabilitering. Disse medlemmer viser til behandlingen av statsbudsjettet for 2023. Her fremmet Høyre sammen med Fremskrittspartiet

partiet, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere behovet for en habiliterings- og rehabiliteringsreform som bidrar til å bedre tilbudet i, og samhandlingen mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Stortinget ber regjeringen komme tilbake på egnet måte.»

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, som har flertall sammen i Stortinget, støttet ikke dette forslaget. Disse medlemmer mener forslaget ville bidratt til å sette i gang et viktig arbeid som på sikt kunne ha styrket habiliterings- og rehabiliteringsområdet i Norge.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er rart at Høyre ikke ønsker en politisk overstyring av prioriteringene i helseforetaket, samtidig som de sier de er opptatt av at den samlede kvaliteten på rehabiliteringstilbudet ikke skal svekkes. Disse medlemmer mener at dette ikke henger sammen. Det er åpenbart at kvaliteten vil svekkes når viktig kompetanse ved Mork rehabiliteringssenter forsvinner. For det første mister man lokalitetene ved Mork, i tillegg til at flere ansatte har uttrykt at de ikke ønsker å flytte eller pendle til Ålesund. Det betyr at kompetente ansatte forsvinner fra rehabiliteringstjenesten, som vil svekkes og føre til et dårligere tilbud for alle som har behov for gode rehabiliteringstjenester.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt merker seg høringsinnspillet fra Legeforeningen ved Volda Sjukehus, som trekker frem bekymring over å redusere det spesialiserte rehabiliteringstilbudet, og de store utgiftene Helse Møre og Romsdal har til kjøp av privat rehabilitering. Disse medlemmer forutsetter at dette ikke er en utvikling sittende regjering ønsker. Videre merker disse medlemmer seg bekymringen for at tapt spesialkompetanse gir økt press på sykehuset, og at det blant annet vil gå ut over det ambulante tilbudet.

Disse medlemmer merker seg videre at Norsk Fysioterapeutforbund (NFF) viser til at det i dag er et godt og kompetent fagmiljø ved Mork. Det er grunn til å ta på alvor den bekymringen NFF har for effekten flyttingen vil ha på fagmiljøet. Sett i lys av at det er en pågående helsepersonellkrise, der vi stadig mister kvalifisert personell fra det offentlige til det private, er det særlig aktuelt å sørge for å beholde personell der det er gode fagmiljøer.

Disse medlemmer merker seg at «Prosjekt Utvikling av rehabiliteringstjenesten i Møre og Romsdal» er et samarbeid mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak som sikrer gjennomføring av 'Prosjekt Utvikling av rehabiliteringstjenesten i Møre og Romsdal', som er et samarbeid mellom kommunene i Møre og Romsdal, Helse Møre og Romsdal HF og Helse Midt-Norge RHF, slik at rehabiliteringstjenesten på Mork videreføres.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti har fremmet en rekke forslag for å styrke rehabiliterings- og habiliteringstjenestene, blant annet i Dokument 8:43 S (2020–2021) Representantforslag om å sikre likeverdige og gode rehabiliteringstjenester i hele landet, jf. Innst. 271 S (2020–2021), der det ble fremmet helt konkrete forslag om å sette ned utvalg og tiltak som kunne gjennomføres. I det mest konkrete forslaget stod Sosialistisk Venstreparti alene, men stod også sammen med Arbeiderpartiet og Senterpartiet i flere forslag. Disse medlemmer merker seg at samtlige av forslagene de daværende regjeringspartiene stemte ned, var mer forpliktende enn det litt uklare

«vurdere behovet for en habiliterings- og rehabiliteringsreform».

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at Mork rehabiliteringssenter i Helse Møre og Romsdal videreføres med spesialisert rehabilitering.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sørge for at det legges frem en flerårig rehabiliteringsplan for bygningsmassen på Mork, slik at tilbudet kan videreføres også på lengre sikt.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak som sikrer gjennomføring av «Prosjekt Utvikling av rehabiliteringstjenesten i Møre og Romsdal», som er et samarbeid mellom kommunene i Møre og Romsdal, Helse Møre og Romsdal HF og Helse Midt-Norge RHF, slik at rehabiliteringstjenesten på Mork videreføres.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre og Senterpartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:100 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantane Sylvi Listhaug, Bård Hoksrud, Morten Wold og Frank Edvard Sve om å videreføre tilbudet ved Mork rehabiliteringssenter – vedtas ikke.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 13. april 2023

Tone Wilhelmsen Trøen

leder

Seher Aydar

ordfører

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Helse- og omsorgskomiteén
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

23/523-

16. februar 2023

Dokument 8:100 S (2022-2023) – representantforslag 100 S (2022-2023)

Jeg viser til brev fra Stortingets helse- og omsorgskomiteé av 31.01.2023 hvor komiteén ber om vurdering av representantforslag 100 S (2022-2023) fra Sylvi Listhaug, Bård Hoksrud, Morten Wold og Frank Edvard Sve om å videreføre tilbudet ved Mork rehabiliteringssenter. Representantene fremmer to forslag:

- 1. Stortinget ber regjeringa syrgje for at Mork rehabiliteringssenter i Helse Møre og Romsdal vert vidareført med spesialisert rehabilitering.*
- 2. Stortinget ber regjeringa syrgje for at det vert lagt fram ein fleirårig rehabiliteringsplan for bygningsmassen på Mork, slik at tilbodet kan verte vidareført også på lengre sikt.*

Svar:

De regionale helseforetakene er gitt ansvaret med å sørge for å gi befolkningen nødvendige spesialisthelsetjenester. De regionale helseforetakenes planlegging av det framtidige tjenestetilbudet skal skje innenfor de rammene som settes for virksomheten. Stortingets årlige bevilgninger fordeles til de regionale helseforetakene (RHF-ene). RHF-ene gir så helseforetakene oppdrag gjennom styringsdokumenter og økonomiske rammer.

Det er styret og ledelsen i helseforetakene, i dette tilfellet Helse Møre og Romsdal HF, som har ansvaret for å foreta tiltak og endringer som er nødvendige for å oppfylle oppdragene.

Representantene refererer til en styresak om flytting av rehabiliteringsvirksomheten fra Mork til Ålesund, som ble behandlet på styremøtet i Helse Møre og Romsdal HF den 1. februar 2023.

Styret gjorde følgende vedtak i sak om samlet lokalisering av spesialisert rehabilitering i Helse Møre og Romsdal:

«Styret for Helse Møre og Romsdal sluttar seg til dei vurderingane som er gjort i saka og godkjenner samla lokalisering av spesialisert rehabilitering i helseforetaket i seksjon for fysikalsk medisin og rehabilitering i Ålesund sjukehus.

Styret ber administrerende direktør sende over vedtaket til Helse Midt Norge til orientering. «

I forbindelse med dette representantforslaget har Helse- og omsorgsdepartementet innhentet informasjon fra Helse Midt- Norge RHF om bakgrunnen for vedtaket.

Helse Midt-Norge RHF viser til at bygningsmassen ved Mork rehabiliteringssenter har en svært dårlig tilstandsgrad. Det vil ifølge Helse Midt- Norge RHF ikke være rom for større rehabiliteringstiltak i langtidsperioden, utover det som er driftskritisk nødvendig ved sykehusene.

Helse Midt- Norge RHF fremholder at Helse Møre og Romsdal HF har relativt mange døgnplasser for rehabilitering sammenlignet med andre helseforetak. Helse Møre og Romsdal HF har vurdert kapasiteten for spesialisert rehabilitering i sitt opptaksområde basert på bruken av tjenestene de fem siste årene, og konkluderer med at døgntilbudet er noe overdimensjonert. Reduksjonen av senger er derfor en tilpasning til dagens behov for spesialisert rehabilitering.

Videre opplyser Helse Midt- Norge RHF at foretakets vurdering er at kvaliteten på tilbudet innen spesialisert rehabilitering vil bli styrket ved en samlokalisering. Et større fagmiljø vil være en stor fordel for å lykkes med å rekruttere helsepersonell med riktig kompetanse til foretaket, og for å spisse fagutviklingen gjennom bl.a. forskning. På nasjonalt nivå er det en utfordring å rekruttere legespesialister innen blant annet fagområdet fysikalsk medisin og rehabilitering. Videre påpeker Helse Midt- Norge RHF at spesialisert rehabilitering ofte er kompleks og krever samarbeid mellom ulike fagpersoner og spesialister i pasientforløpene. Erfaring viser at rekruttering av spesialister i for eksempel nevropsykologi og fysikalsk medisin blir lettere med nærhet til et større og bredere fagmiljø ved et sykehus. Disse profesjonene utgjør en viktig del av det spesialiserte rehabiliteringstilbudet.

Helse Midt- Norge RHF viser også til at Helse Møre og Romsdal HF har beregnet at driften for rehabilitering kan reduseres med minst 10 stillinger, og at samlet innsparingspotensial vil være minimum 10 millioner kroner årlig ved samlet lokalisering av spesialisert rehabilitering. Dette er ressurser som kan brukes til annen behandling i helseforetaket.

Helse Midt- Norge RHF fremholder at mangel på arbeidskraft, både nå og i tiden som kommer, gjør at det må planlegges for å levere tjenestene på en mest mulig effektiv måte for å sikre innbyggerne spesialisthelsetjenester. Det betyr at det er nødvendig å gjennomføre tiltak som svarer på personellmessige og økonomiske utfordringer, og som samtidig opprettholder tilbudet med god kvalitet.

Jeg forutsetter at Helse Midt-Norge RHF og Helse Møre og Romsdal HF med den foreslåtte omorganiseringen av rehabiliteringstilbudet fortsatt vil ivareta behovene for spesialisert rehabilitering i hele opptaksområdet. Derfor vil jeg anbefale at Stortinget ikke gir sin støtte til forslagene i representantforslag 100 S (2022-2023).

Med hilsen

Ingvild Kjerkol

